

Johannes Brahms | Kwartet fortepianowy g-moll op. 25

Wśród wielbicieli / Kwartetu fortepianowego Brahmsa było wiele znakomitości świata muzycznego, m.in. Arnold Schoenberg i Klara Schumann, żona Roberta Schumanna

Części utworu:

I. Allegro

II. Intermezzo

III. Andante con moto

IV. Rondo alla Zingarese

[Johannes Brahms](#), podobnie jak jego mistrz [Beethoven](#), przywiązywał wielką wagę do kameralistyki, traktując tę dziedzinę twórczości bardzo poważnie. Nie miał dla siebie litości – po napisaniu dwudziestu [kwartetów](#) smyczkowych stwierdził, że nie są dość dobre i wyrzucił je do kosza. Trudno powiedzieć, ile partytur utworów kameralnych podzieliło ten los, w każdym razie z trzech istniejących do dziś kwartetów fortepianowych Brahmsa (czyli kompozycji na [fortepian](#), [skrzypce](#), [altówkę](#) i [wiolonczelę](#)) niewątpliwie największą sławą i uznaniem cieszy się dziś najstarszy z nich, ukończony w 1861 r. *Kwartet fortepianowy g-moll*.

To jeden z pierwszych utworów reprezentujących dojrzały styl młodego jeszcze wówczas kompozytora, dzieło zdumiewające rozmachem i bardzo poważnym, wręcz dramatycznym tonem. Jego bezprecedensowo rozbudowana, potężna część pierwsza należy prawdopodobnie do najmroczniejszych partytur, jakie wyszły spod jego pióra. Część druga miała być pierwotnie scherzem, które jednak jak na scherzo (wł. żart) okazało się ostatecznie zbyt ponure, Brahms więc zdecydował się zmienić jego tytuł na *Intermezzo*. Trochę ciepłych barw pojawia się dopiero w niezwykle lirycznej części trzeciej, której środkowe ogniwo kryje niespodziankę – pełen animuszu [marsz](#) w metrum trójdzielnym. Prawdziwa eksplozja dźwiękowej energii następuje jednak w wirtuozowskim finale, którym jest *Rondo alla zingarese*. Muzykę węgierskich Cyganów odkrył Brahms dzięki swemu przyjacielowi, węgierskiemu skrzypkowi Eduardowi Reményiemu, któremu kilka lat wcześniej towarzyszył podczas tournée po Europie – finał *Kwartetu* jest właśnie owocem owej fascynacji, dziełem porywającym, a zarazem niezwykle kunsztownym, będącym świadectwem mistrzowskiego opanowania kompozytorskiego rzemiosła przez młodego twórcę.

Wśród wielbicieli / *Kwartetu fortepianowego* Brahmsa było wiele znakomitości świata muzycznego, m.in. Klara Schumann (żona [Roberta Schumanna](#), która jako pianistka uczestniczyła w prawykonaniu utworu), skrzypek Józef Joachim, a w XX wieku [Arnold Schönberg](#) (twórca [dodekafonii](#)) który, zauroczony dziełem, dokonał jego transkrypcji na wielką orkiestrę symfoniczną.

Anna Pęcherzewska-Hadrych

Fot. Andreas Levers, Flickr, CC BY-NC